

JAARVERSLAG 2000

SAMENVATTING

NL

RACISME, VREEMDELINGENHAAT EN ANTI-SEMITISME IN BEELD HOUDEN IN HET NIEUWE MILLENNIUM

Tijdens het eerste jaar van het nieuwe millennium heeft Europa een belangrijke stap gezet in de richting van gelijkheid voor alle burgers, ongeacht ras, herkomst of overtuiging. De goedkeuring van de wetgeving krachtens artikel 13 van het EG-Verdrag introduceert gemeenschappelijke normen voor discriminatiebescherming in de Europese Unie. Voor het eerst in de geschiedenis zullen de etnische minderheden in Europa door de wet overal in de Europese Unie worden beschermd tegen discriminatie.

Bij het EUMC willen we niet discrimineren. Wij willen de waardering van verscheidenheid koesteren en onze mensenrechten uitbreiden en verdiepen. Dit zijn de basisbeginselen van de Europese Unie en vormt het praktische kader voor de bloei van diversiteit. We beschikken momenteel over de hulpmiddelen om deze rechten inclusief toe te passen overeenkomstig onze geschiedenis van duizenden jaren van migratie en het met elkaar vermengen van verschillende volkeren. Europa kan zich niet veroorloven sommige groepen achter te laten. De idee van een verenigd Europa is gebaseerd op het samenbrengen van talrijke groepen mensen en hen gelijke rechten toe te kennen. We moeten er ons van vergewissen dat iedereen hierbij wordt betrokken.

Bob Purkiss
Voorzitter

Beate Winkler
Directeur

DE SITUATIE IN DE LIDSTATEN IN 2000

INLEIDING

Het Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat (EUMC) heeft als voornaamste doelstelling het aan de Gemeenschap en de lidstaten verstrekken van objectieve en betrouwbare gegevens waarmee verschijnselen en uitingen van racisme, vreemdelingenhaat en antisemitisme kunnen worden vergeleken. Het centrum ondersteunt de lidstaten, treft maatregelen of onderneemt acties binnen het hun respectieve werkingsfeer.

Gemeenschappelijke criteria en definities voor het bijhouden van officiële statistieken en voor het vaststellen van incidenten met een racistisch motief in de lidstaten worden verder vastgelegd teneinde gegevens meer vergelijkbaar te maken en racisme in het algemeen in de brede zin van het woord te bestuderen zoals uitingen van haat en geweld met racisme, vreemdelingenhaat en antisemitisme als motief.

Voor het jaarverslag 2000 zijn officiële en onofficiële informatiebronnen gebruikt, variërend van de eigen projecten van het Waarnemingscentrum, officiële publicaties van EU-instellingen, overheidspublicaties en wetenschappelijke studies tot NGO-rapporten. Bovendien is er informatie van de Verenigde Naties, de Raad van Europa en andere internationale organisaties geraadpleegd.

RACISTISCHE EN DISCRIMINERENDE UITINGEN

Voor de beschrijving van racisme en discriminatie op basis van ras, herkomst, cultuur en geloof, hanteert het Waarnemingscentrum het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie dat is geratificeerd door alle lidstaten van de EU. Deze uitgebreide definitie dekt elk onderscheid, elke uitsluiting, beperking of voorkeur op basis ras, kleur, afkomst of nationale/etnische oorsprong, waarvan het doel of het effect is het ongedaan maken van of het afbreuk doen aan het - op basis van gelijkwaardigheid - erkennen van, beschikken over of uitoefenen van de rechten en fundamentele vrijheden van de mens op politieke, economische, sociale en culturele vlak of op elk ander vlak van het openbare leven.

RACIAAL GEWELD EN MISDRIJVEN

De definities en de meldingen van raciale misdrijven varieert tussen de lidstaten onderling. In België, Denemarken, Griekenland, Ierland en Portugal worden raciale misdrijven en strafbare feiten in overeenstemming met het motief niet gemeld. Voor de meerderheid van de lidstaten zijn jaarlijkse gegevens inzake raciale misdrijven beschikbaar alhoewel er verschillende manieren bestaan voor de definiëring en melding van deze misdrijven.

In 2000 werden duidelijke toenames van raciaal geweld, antisemitische aanvallen en racistische bedreigingen en intimidatie gemeld door Frankrijk, Duitsland, Spanje, Zweden en het Verenigd Koninkrijk. In Duitsland zijn de

racistische misdrijven toegenomen met 33% in vergelijking met 1999. In het Verenigd Koninkrijk verdubbelde het raciaal geweld en raciale misdrijven ten opzichte van 1999.

Voorbeelden van raciaal geweld tegen individuen werd gemeld door internationale en nationale mensenrechtenorganisaties in de meeste van de 15 EU-lidstaten. De rel in El Ejido in Almeria (Spanje) begin 2000 waar honderden Spaanse dorpelingen de Marokkaanse immigranten aanvielen, was één van de meest ernstige voorvallen dit jaar. De oproer duurde vier dagen en de politie kreeg kritiek omwille van hun passief gedrag.

De officiële statistieken van raciale misdrijven worden in sommige lidstaten opgevraagd door mensenrechtenorganisaties. In Duitsland, Italië en Spanje zijn de door de politie bijgehouden meldingen minimaal in vergelijking met door NGO's verzamelde statistieken. Italiaanse NGO's meldden 259 moorden met racistisch motief tussen 1995 en 2000, terwijl de Italiaanse politie geen enkele melding heeft gedaan. Wat betreft de statistieken van aanvallen met racistisch motief, liggen de meldingen van de Italiaanse NGO tien keer hoger dan de officiële cijfers. In Duitsland meldde de NGO's vijf keer meer moorden met racistisch motief dan de politie. In Spanje meldde de NGO vier keer meer aanvallen met racistisch motief dan de politie.

Racistische propaganda of 'Aansporing van haat jegens etnische minderheden' is goed gedocumenteerd door de politie in sommige lidstaten. In Duitsland en Zweden liggen de cijfers van propagandamisdrijven heel hoog. De tendens met betrekking tot propagandamisdrijven neemt toe.

NEONAZISTISCHE EN EXTREEM-RECHTSE MISDRIJVEN

In 2000 zijn misdrijven met racistisch motief door neonazistische organisaties en aanhangers toegenomen in Finland, Duitsland, Spanje en Zweden. De misdrijven in Finland en Zweden worden ernstiger en met meer geweld en recent onderzoek heeft gewezen op het feit dat neonazistische organisaties steeds meer handelen vanuit lokale gemeenten. In Spanje waar het aantal leden van neonazistische organisaties snel toeneemt, duidden rapporten over het gebruik van het Internet voor aanvallen op een snelle toename. Het aantal websites in Duitsland verdubbelde tussen 1999 en 2000 en het muziekgebeuren stond in 2000 even centraal voor extreem-rechtse groepen.

De antiracistische organisaties in Denemarken zijn nog steeds bezorgd over de Deense neonazistische radio die het medium bij uitstek blijft voor propaganda en agitatie voor internationale neonazistische organisaties.

DISCRIMINATIE OP RACIALE, ETNISCHE, CULTURELE EN GODSDIENSTIGE GRONDEN

Discriminatie wordt in elke lidstaat gemeld maar het systeem voor het registreren van discriminatie varieert. In lidstaten waar discriminatie door gespecialiseerde instellingen wordt geregistreerd, wordt een algemene toename van klachten vastgesteld. In de resterende lidstaten verstrekten mensenrechtenorganisaties en wetenschappelijke onderzoekers informatie over discriminatie.

De arbeidsmarkt, werkgelegenheid en beroep zijn de belangrijkste bron van klachten op het gebied van discriminatie in de lidstaten. Behalve het aantal klachten kunnen de werkloosheidscijfers voor immigranten en minderheden eveneens gebruikt worden als indicator voor studies naar de aanwezigheid van discriminatie. De werkloosheidscijfers liggen over het algemeen hoger bij immigranten en minderheden dan bij autochtonen. Dit feit werd in 2000 bevestigd door Finland en Nederland. Aandacht wordt besteed aan discriminatie van hooggeschoolde immigranten.

In 2000 werd bijzondere aandacht besteed aan de situatie van illegale immigranten en Roma. De omstandigheden en behandeling van immigranten en Roma op de arbeidsmarkt en op het gebied van huisvesting worden door mensenrechtenorganisaties als onmenselijk beschouwd in Griekenland, Italië, Portugal en Spanje. Vergelijkbare kritische meldingen met betrekking tot (regelmatige en illegale) immigranten uit de voormalige Afrikaanse kolonies worden vastgesteld in Portugal. In Ierland wordt discriminatie van reizigers in verschillende gebieden geregistreerd.

Uit de onderwijssector komen meldingen van kinderen en jongeren uit bepaalde minderheden, in het bijzonder Roma, die helemaal geen onderwijs genieten of met een hoog drop-outaantal in talrijke lidstaten. In 2000 werd dit vastgesteld in Denemarken en Spanje. Vrouwen (zowel leerkrachten als schoolmeisje) die een hoofddeksel dragen zijn nog steeds een klassiek voorbeeld van discriminatie van Moslims in Duitsland.

Het weigeren van toegang tot restaurants en clubs aan migranten is een vorm van discriminatie waaraan in 2000 veel aandacht werd besteed door de lidstaten, waaronder Finland, Frankrijk en Nederland.

Discriminatie van immigranten en prostituees uit voormalige kolonies werd vastgesteld in Portugal, maar is eveneens een probleem in andere lidstaten.

Discriminatie van illegalen vindt plaats in alle sectoren van de samenleving. Aangezien zij officieel niet bestaan, kunnen zij niet genieten van het sociale-zekerheidssysteem. Uitsluiting van gezondheidszorg in het bijzonder is voor de mensenrechtenorganisaties in de EU een groot probleem. In 2000 werd dit vastgesteld in Griekenland, Italië en Spanje.

SLACHTOFFERS VAN RACIAAL GEWELD EN DISCRIMINATIE

Uit de talrijke rapporten blijkt dat een aantal belangrijke sociale groepen meer af te rekenen krijgen met rechtstreeks en onrechtstreeks racisme en discriminatie in de 15 lidstaten. Eén van deze groepen is de Roma. Onderzoek op het gebied van de Roma wijst op een ernstige toename van racisme en uitsluiting door individuele autochtonen, gewelddadige extreem-rechtse groeperingen, instanties en overheden. In 2000 kwamen er meldingen uit Finland, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Ierland, Italië en Spanje.

Een andere doelgroep voor toenemend raciaal geweld zijn immigranten van Noord-Afrika, Bosnië en Albanië. Immigrantengroepen van landen waar de Islam de belangrijkste godsdienst is, worden allicht doelgroepen. Raciaal geweld en talrijke vormen van discriminatie van Moslims worden vastgesteld in de meeste lidstaten.

Incidenten met een antisemitisch motief worden nog steeds gemeld in Europa. De Joodse gemeenschap blijft een kwetsbare groep voor raciaal geweld en misdrijven met een racistisch motief.

RACISME EN DE MASSAMEDIA

Onderzoek van de massamedia van de laatste vijf jaren inzake de verschillende aspecten van racisme en culturele diversiteit in de media geeft een gevarieerd beeld van de situatie in de lidstaten. Een algemene opmerking met betrekking tot de mediainhoud is echter dat de racistische inbreng steeds impliciet wordt. Dit betekent dat uitdrukkingen van onbehouwen en racistische stereotypes zelden worden, maar anderzijds worden andere platforms dan 'ras' aangewend zoals economische eisen, culturele verscheidenheid, veiligheid en medische gevaren tegen een vermeende culturele en homogene 'gast'-bevolking.

Een andere algemene opmerking heeft betrekking op de portrettering van migrante en etnische minderheden in de media. Er is te weinig of geen inspraak van minderheden in vergelijking van deze van openbare instellingen die bijdraagt tot de indruk dat migranten hoofdzakelijk passief of slachtoffer zijn. Raciaal geweld wordt geminimaliseerd door de media. Wanneer de plegers van raciaal geweld echter in de mediaverslagen terechtkomen, worden ze vaak als demon voorgesteld en uit de maatschappij gebannen.

BESTRIJDING VAN RACISME EN DISCRIMINATIE

In 2000 namen overheden en andere actoren in de lidstaten initiatieven voor de bestrijding van racisme en discriminatie aan de hand van wetgeving en andere maatregelen.

JURIDISCHE EN INSTITUTIONELE INITIATIEVEN TER BESTRIJDING VAN DISCRIMINATIE

De goedkeuring door de lidstaten van de Richtlijnen van de Raad met betrekking tot artikel 13 van het EG-Verdrag voorziet een kader voor het maken van wetten en voor het aanduiden van institutionele mechanismen voor de bestrijding van discriminatie. Sommige lidstaten hebben deze werkzaamheden reeds aangevat. In Griekenland bijvoorbeeld heeft het Parlement onafhankelijke staatsoverheden opgericht ter bescherming en bevordering van de mensenrechten in het algemeen en beginsel van non-discriminatie in het bijzonder. In Ierland trad de gelijkheidswet in werking ter bevordering en verdediging van gelijkheidskwesties. De Bijzondere permanente commissie voor rassendiscriminatie in Luxemburg heeft haar mandaat veranderd en heeft een Raadgevende commissie voor mensenrechten opgericht. In het Verenigd Koninkrijk trad de wet ter bescherming van de mensenrechten in werking waardoor bescherming wordt geboden tegen discriminatie op grond van godsdienstige overtuiging. De amendementen van de wet inzake rassenverhoudingen zorgen voor een breder scala van taken van de openbare instanties zoals rechthandhaving en verplicht openbare instanties gelijkheid van ras te promoten.

De VN-Verdrag inzake de rechten van de mens werd in Ierland volledig tenuitvoer gelegd; in Oostenrijk werd het verdrag inzake regionale talen geratificeerd en in Zweden het verdrag inzake minderheidstalen. Een commissie ter evaluatie van de noodzaak voor het inlassen van het verdrag van de rechten van de mens in de nationale wetgeving werd opgericht door de Deense regering en in Zweden. Juridische maatregelen werden eveneens genomen ter beperking van de activiteiten van neonazistische organisaties.

BELEID VOOR DE INTEGRATIE VAN IMMIGRANTEN

Bijzondere vormen voor de integratie van immigranten wordt noodzakelijk beschouwd voor gelijkheid en preventie van raciale/etnische discriminatie. In lidstaten met veel ervaring op het gebied van immigratie bestaan dergelijke vormen van integratiebeleid, maar sommige ervan moeten eventueel worden bijgewerkt. In België werd in 2000 de nationaliteitswet hervormd met meer flexibele voorwaarden voor het verwerven van de Belgische nationaliteit. In Duitsland werd een commissie voor migratie "Zuwanderungskommission" opgericht voor de coördinatie van migratie en integratie en de nieuwe wet inzake de verwerving van de Duitse nationaliteit trad in werking. Bovendien werden de procedures inzake werkvergunningen voor asielzoekers en vluchtelingen verbeterd. In Spanje werd de bestaande wetgeving met betrekking tot discriminatie en sociale uitsluiting gewijzigd waarbij de nadruk ligt op de sociale en burgerrechten voor reguliere immigranten.

Wat de Oostenrijkse arbeidsmarkt betreft, werden een aantal maatregelen ingevoerd ter bevordering en promotie van de integratie van immigranten. De nieuwe Deense wet inzake integratie werd aangepast aan de regeling voor gezinshereniging. Het Nederlands Parlement keurde een wet goed gericht op de aanmoediging van de werkgevers rekening te houden met diversiteit bij de werving van personeelsleden. De gemeentelijke immigratieraad van Barcelona (Spanje) stelt een geschikt beleid op voor de integratie van immigranten.

MAINSTREAMING CULTURELE DIVERSITEIT OP HET WERK

De meeste uitingen van discriminatie vinden plaats op de arbeidsmarkt en op het werk. Tegelijkertijd worden door verschillende actoren talrijke initiatieven georganiseerd ter bestrijding van discriminatie en ter promotie van culturele diversiteit op het werk. In het onderzoek inzake goede praktijken van het EUMC wordt gewezen op initiatieven voor werkgevers, werknemers en minderheden.

De meeste lidstaten kunnen melding maken van gecoördineerde projecten van de overheid ter bestrijding van discriminatie en ter bevordering van de werving van immigranten in de particuliere en openbare sector. De Nederlandse regering heeft bijvoorbeeld samen met de 15 grootste bedrijven een actieplan opgesteld waarbij een opleiding wordt verschaft aan de managers. In België en Zweden worden in de particuliere sector subsidies en awards uitgereikt voor culturele diversiteit. In Portugal is een bijzonder project voor culturele diversiteit in de gezondheidssector succesvol gebleken. In Zweden vindt positieve actie bij de werving plaats en wordt een bijzonder project inzake de werving van internationale ingenieurs ondersteund.

Bij de bevordering van de werving van immigranten trachten de werkgevers echter preventief te handelen om te voorkomen dat de meerderheidsbevolking gaat protesteren. Om deze reden worden in Frankrijk speciale bemiddelaars aangesteld. De Zweedse ombudsman heeft een handboek inzake goede praktijken opgesteld ter promotie van culturele diversiteit. Een aantal bedrijven in het Verenigd Koninkrijk heeft zich gespecialiseerd in het overtuigen van bedrijven van de positieve resultaten van diversiteit.

In sommige lidstaten komen de werkgeversverenigingen op regelmatige basis bijeen voor de uitwisseling van internationale ervaringen op het gebied van diversiteit (Finland, Zweden). Bovendien hebben de vakbonden projecten ontwikkeld om immigranten aantrekkelijker te maken voor werkgevers en in sommige gevallen seminars georganiseerd voor de uitwisseling van ervaringen met betrekking tot problemen en oplossingen inzake discriminatie en conflicten. Vacaturedatabanken en telefonische hulpdiensten worden in verschillende lidstaten verschaft aan immigranten (Spanje, Zweden en het Verenigd Koninkrijk). Opleidingsessies ter voorbereiding van de immigranten op de arbeidsmarkt zijn een ander soort initiatief. Bovendien bieden ministeries en gespecialiseerde instanties beroepsopleidingen voor immigranten. De meeste lidstaten bieden verschillende vormen van bewustwordings- en interculturele opleiding op alle niveaus in particuliere en openbare bedrijven.

ONDERWIJS EN BEWUSTWORDING

Onderwijs en bewustwording worden noodzakelijk beschouwd en liggen aan de basis ter voorkoming van vooroordelen, racistisch gedrag en discriminatie. De lidstaten hebben allemaal inspanningen gedaan, maar telkens lag de nadruk op een ander aspect. In 2000 werd in Denemarken een mensenrechtenopleiding georganiseerd voor politieagenten en in België voor andere beroepsbeoefenaars. Een ander aandachtspunt was de opleiding met betrekking tot diversiteitsbeheer voor talrijke beroepsbeoefenaars in België.

In Oostenrijk werd een bijzondere bewustwordingsopleiding verschaft teneinde te begrijpen waarom mensen emigreren en in Oostenrijk werd een speciale dag voor democratie en tolerantie georganiseerd. In Oostenrijk en Zweden werd in verschillende vormen aandacht geschonken aan de Holocaust. Een ander aspect van onderwijs op dit gebied is de bijzondere opleiding in de taal van de meerderheid voor immigrante kinderen (Griekenland, Nederland) of de ondersteuning voor minderheden bij het verwerven van het moedertaal (Finland).

FOLLOW-UPACTIVITEITEN VAN HET EUMC IN DE KOMENDE JAREN

Het EUMC verwelkomt juridische en institutionele initiatieven en andere inspanningen in en door de lidstaten ter bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat, antisemitisme en discriminatie.

- Het EUMC zit zich verder in voor de verzameling en analyse van gegevens inzake racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en antisemitisme in het bijzonder op het gebied van non-discriminatiewetgeving, raciaal geweld, werkgelegenheid en onderwijs via het RAXEN - nationale focal points en via EUMC-onderzoeksprojecten.
- Op het gebied van wetgeving zal het EUMC een vergelijkend onderzoek uitvoeren inzake de juridische initiatieven in 2000 met betrekking tot racisme in de lidstaten. Bovendien zal het een verslag publiceren waarin de nationale wetgeving van de lidstaten onderling zal worden vergeleken met het goedgekeurde artikel 13 van de richtlijnen van de Raad en zal het een overzicht verschaffen van de wetgeving van de lidstaten ter bestrijding van discriminatie op grond van ras, herkomst, geloof of overtuiging.
- Op het gebied van integratie van migranten en minderheden zal het EUMC zal initiatieven en institutionele mechanismen/goede praktijken bestuderen voor de integratie van migranten en etnische minderheden in de lidstaten.
- Op basis van de RAXEN-gegevens zal het EUMC een vergelijkende studie uitvoeren naar de toegang tot werkgelegenheidsmogelijkheden en naar discriminerende praktijken op de werkplek. Een ander aspect heeft betrekking op de initiatieven ter preventie van racistische en discriminerende fenomenen op de werkplek.
- Wat de massamedia betreft, zal het EUMC de aanbevelingen opvolgen van de Europese mediaconferentie 1999 in Keulen en van de mediacomponent van de Europese conferentie ter bestrijding van racisme 2000 in Straatsburg. Het EUMC zal blijven samenwerken met de mediaorganisaties en netwerken van etnische minderheden en migranten in de lidstaten en zal een mediaworkshop organiseren.
- Op het gebied van onderwijs en op basis van de RAXEN-gegevens zal het EUMC een vergelijkende studie uitvoeren. De studie zal aspecten bevatten met betrekking tot raciale, etnische, religieuze en culturele discriminatie en tot bewustwordingsopleiding, beroepsopleiding op het gebied van integratie en diversiteit.

BELANGRIJKE ACTIVITEITEN VAN HET EUMC IN 2000

RAXEN

Een van de hoofdtaken van het EUMC is de ontwikkeling en coördinatie van een Europees informatienet inzake racisme en vreemdelingenhaat (RAXEN). Het informatienetwerk zal bestaan uit nationale coördinatiekantoren of nationale focal points (één per lidstaat). De focal points vormen een toegangsweg voor het EUMC voor het verzamelen van gegevens.

In 2000 werden na een aanbestedingsprocedure RAXEN - nationale focal points opgericht in zeven lidstaten (Oostenrijk, Finland, Duitsland, Griekenland, Ierland, Nederland en het Verenigd Koninkrijk).

De opgerichte nationale focal points brachten in 2000 alles in kaart waarbij informatie werd verstrekt over organisaties die op dat gebied actief zijn en hun activiteiten van de laatste vijf jaren. Het resultaat ervan werd beschikbaar gesteld op de website van het EUMC: <http://eumc.eu.int>. In 2000 organiseerde het EUMC een tweede aanbestedingsprocedure ter oprichting van nationale focal points in alle lidstaten.

In 2000 werd Raren (Rapid Response and Evaluation Network), een onderzoeksnetwerk opgericht ter ondersteuning van het EUMC alvorens RAXEN van start gaat. De Raren-deskundigen werden geselecteerd op basis van een aanbestedingsprocedure. De leden van het Raren-netwerk verstrekten het EUMC informatie over een breed scala van vragen met betrekking tot hun professionele ervaringen als wetenschappers en als deskundigen van hun land.

NATIONALE EN EUROPESE RONDETAFLBIJEENKOMSTEN

Rondetafelbijeenkomsten over racisme en vreemdelingenhaat brengen belangrijke actoren op het gebied bij elkaar: sociale partners, onderzoekers, openbare instanties, NGO's en anderen die betrokken zijn bij de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat. Een andere hoofdtaak van het EUMC is de mogelijkheid bieden tot en het stimuleren van regelmatige rondetafelgesprekken in de lidstaten. In 2000 werden rondetafelbijeenkomsten gehouden in zeven lidstaten: Oostenrijk, Denemarken, Finland, Frankrijk, Duitsland, Portugal en in het Verenigd Koninkrijk. Talrijke onderwerpen werden besproken: nationale tenuitvoerlegging van de EU-richtlijnen inzake non-discriminatiemaatregelen, integratiemodellen, goede praktijken op het gebied van onderwijs, samenwerking met het EUMC en evolutie van het RAXEN-netwerk.

In juni 2000 organiseerde en verwelkomde het EUMC de eerste Europese rondetafelconferentie in Wenen. Tijdens deze bijeenkomst werden belangrijke onderwerpen ter versterking van netwerk van rondetafels in de lidstaten vastgesteld en stappen gezet in de richting van een gemeenschappelijke aanpak, in het bijzonder met betrekking tot de nieuwe EG-richtlijnen.

EUMC-ONDERZOEKSPROJECTEN

Naast het opzetten van netwerken en het verzamelen van gegevens, analyseert het EUMC eveneens de verschijnselen en de uitingen van racisme, vreemdelingenhaat en antisemitisme. Te dien einde voert het EUMC onderzoeksprojecten uit. In 2000 werden in totaal 11 onderzoeksprojecten uitgevoerd en de meeste ervan zullen worden beëindigd en gepubliceerd in 2001.

Statistieken over raciaal geweld en misdrijven, om criteria en definities vast te leggen voor het meten van raciaal geweld in de lidstaten, de situatie in de lidstaten te beschrijven voor de periode 1995-2000 en aanbevelingen te doen teneinde de gegevens beter te kunnen vergelijken.

De sociaal-economische situatie voor migranten en minderheden, voor de beschrijving van de situatie voor de bevolking in de lidstaten in de periode 1995-2000 met betrekking tot de arbeidsmarkt, huisvesting, onderwijs en gezondheidszorg en eveneens voor de vergelijking van de meerderheidsbevolking met migranten en minderheden.

Racisme en diversiteit in de massamedia, voor de beschrijving van het type massamediaonderzoek dat in de lidstaten werd uitgevoerd in de periode 1995-2000.

Mainstreaming culturele diversiteit op het werk, voor de vaststelling en beschrijving van initiatieven ter promotie van culturele diversiteit op het werk in de lidstaten in de periode 1995-2000.

Houding van meerderheidsbevolkingen jegens migranten en minderheden, voor het meten van de het gedrag van meerderheidsbevolkingen in de lidstaten en voor het vergelijken en analyseren van verschillen van en gelijkenissen met de bevindingen van 1997.

Non-discriminatiewetgeving, voor de vergelijking van bestaande nationale wetgevingen in de lidstaten met het nieuwe artikel 13 van de Richtlijnen van de Raad.

Handvest van politieke partijen voor een niet-racistische samenleving, voor de controle op de tenuitvoerlegging van het door de lidstaten ondertekend Handvest en voor de bevordering van de uitwisseling van goede praktijken.

Intercultureel onderwijs, voor de presentatie van een overzicht van initiatieven op het gebied van interculturele opleiding in de lidstaten en voor de samenstelling van een referentiegids voor leerkrachten en voor het toegankelijk maken van beschikbaar materiaal en desbetreffende websites.

Islamitische gemeenschappen, voor de identificatie, verzameling en vergelijking van de aanpak op het gebied van non-discriminatie op grond van godsdienst in vijf steden in de lidstaten (Aarhus, Denemarken; Bradford, Verenigd Koninkrijk; Mannheim, Duitsland; Rotterdam, Nederland en Turijn, Italië).

Roma - vrouwen en gezondheidszorg, voor de follow-upelementen van het rapport van het Hoog commissariaat voor nationale minderheden en voor de verschaffing van toegang tot de openbare gezondheidszorg in de EU-lidstaten en in de kandidaatlanden. Het project vindt plaats in samenwerking met de OVSE (Organisatie voor veiligheid en samenwerking in Europa) en de ECRI (Europese Commissie tegen racisme en intolerantie).

Voetbalracisme op het Internet, voor het onderzoek naar de mate waarin het Internet wordt gebruikt voor de verspreiding van racistische en xenofobe uitingen via voetbalgerelateerde websites. Het onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met de Italiaanse organisatie 'Unione Italiana Sport per Tutti' en ERIN, een Internetbedrijf in Luxemburg.

INFORMATIE EN PUBLIC RELATIONS

Het algemeen belang van de media bij de werkzaamheden en de activiteiten van het EUMC lag heel hoog gedurende het hele jaar. In het totaal gaf het EUMC ongeveer 100 interviews op radio- en televisiezenders in Europa. Bovendien werden meer dan 1500 artikels over het EUMC en haar activiteiten gepubliceerd in kranten, tijdschriften en bulletins, hoofdzakelijk in de lidstaten, maar er was ook belangstelling vanuit de rest van de wereld (zelfs vanuit Japan).

Twee belangrijke persconferenties werden gehouden tijdens de officiële opening van het EUMC en tijdens de presentatie van het Jaarverslag 1999. Bovendien verspreidde het EUMC in 2000 21 persberichten. Hierbij werd hoofdzakelijk informatie gegeven over de activiteiten en de resultaten van de werkzaamheden van het EUMC en over de noodzaak aan waakzaamheid en tolerantie op het gebied van racisme en vreemdelingenhaat.

Het EUMC heeft getracht als actieve partner of als deelnemer aanwezig te zijn op talrijke conferenties inzake racisme en vreemdelingenhaat. Hier volgen een aantal voorbeelden. Vertegenwoordigers van het EUMC hebben in mei het Europees mediaforum "Media en extreem-rechts" in Brussel bijgewoond, in oktober de Europese seminar Prix Europa Iris 2000 "Multivisie op televisie" in Berlijn, in oktober de Europese conferentie ter bestrijding van racisme in Straatsburg, de in november de mediaconferentie "CivisEuropa" in Brussel en de in 2000 door de Portugese en Franse voorzitterschappen georganiseerde evenementen en conferenties.

SAMENWERKING MET EU-INSTELLINGEN EN INTERNATIONALE ORGANISATIES

Het EUMC heeft zijn betrekkingen met de EU-instellingen onderhouden, in het bijzonder met het Europees Parlement, de Raad van Ministers en de Europese Commissie. Deze betrekkingen zijn gericht op de versteviging en de opbouw van de initiatieven van de Europese Unie op het gebied van racisme, vreemdelingenhaat en antisemitisme.

EUROPESE PARTICULIERE STICHTINGEN

"Bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat: een inventarisatie van de werkzaamheden van Europese Stichtingen" is een gemeenschappelijk project van het EUMC en het European Foundation Centre. In 2000 werd een inventarisatie beëindigd en beschikbaar gesteld van de specialisaties van elke stichting. De inventaris geeft nauwkeurige informatie over de werkzaamheden van de particuliere stichtingen inzake racismebestrijding en culturele diversiteit.

VN-WERELDCONFERENTIE TEGEN RACISME, RASSENDISCRIMINATIE, VREEMDELINGENHAAT EN DAARMEE SAMENHANGENDE ONVERDRAAGZAAMHEID

Tijdens de Europese conferentie ter voorbereiding van de wereldconferentie in Straatsburg, speelde het EUMC een belangrijke rol.

Het EUMC stelde standpuntnota's op voor de vier werkgroepen: Wetgeving, Beleid en praktijken, Onderwijs en bewustwording, Informatie, Communicatie en media. Bovendien nam het EUMC deel aan de voorbereidende bijeenkomst voor de wereldconferentie in Genève.

DE OFFICIËLE OPENING

De officiële opening van het EUMC vond plaats op 7 en 8 april 2000 in het Hofburg Congrescentrum in Wenen. De opening bestond uit een openingsplechtigheid die live op de Oostenrijkse televisie werd uitgezonden, het Forum Wenen (een conferentie over politiek en racisme) en een persconferentie.

HET VERSLAG VAN DE "DRIE WIJZEN"

Bij de samenstelling van de nieuwe Oostenrijkse regering in februari 2000, hebben 14 EU-lidstaten besloten Oostenrijk bijzondere bilaterale maatregelen op te leggen. In juni hebben de 14 lidstaten via het Portugese voorzitterschap besloten de voorzitter van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens te verzoeken een comité van wijzen op te richten voor het opstellen van een verslag inzake "de afspraak van de Oostenrijkse regering met betrekking tot de gemeenschappelijke Europese waarden".

De definitieve versie van het verslag werd overhandigd aan het Franse voorzitterschap tijdens een bijeenkomst in Parijs op 8 september en in de slotzin werd door de commissie aanbevolen de werkzaamheden van het EUMC te intensifiëren. In het rapport worden de 14 EU-lidstaten verzocht de aan Oostenrijk opgelegde bilaterale maatregelen in te trekken en dit werd na overleg met de staatshoofden uitgevoerd op 12 september 2000.

INFORMATIEBRONNEN

PUBLICATIES VAN HET EUMC

- **Situation of Islamic Communities in five European Cities**
(Situatie van Islamitische gemeenschappen in vijf Europese Steden)
- Verslag in verband met voorbeelden van lokale initiatieven. (EN, 2001)
- **Funding Minorities and Multiculturalism in Europe:**
(Financiering van minderheden en multiculturalisme in Europa):
activiteiten ter bestrijding van racisme en ter bevordering van gelijkheid in verscheidenheid - Bestand ter bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat. (EN, 2001)

- **Attitudes towards minority groups in Europe** (Gedrag ten opzichte van minderheden in Europa) - Een Eurobarometer-enquête: analyse en technisch verslag. (EN, 2001)
- **Annual Report 1999** (Jaarverslag 1999) - (EN, FR en DE, 2000)
- **Jaarverslag 1999 Samenvatting** - (Alle talen)
- **Vienna Forum** (Forum Wenen) - Boek met toespraken gehouden tijdens de officiële opening van het EUMC en tijdens de conferentie Forum Wenen (EN, 2000)
- **You can do something** - for better mutual understanding against racism, xenophobia and anti-Semitism. (Werken aan beter wederzijds begrip in de strijd tegen racisme, vreemdelingenhaat en anti-semitisme). (EN, FR en DE, 1998)
- **Cultural Diversity against Racism** (Culturele diversiteit tegen racisme) - documentatie van de Europese mediaconferentie in Keulen (EN en DE, 1999)
- **Annual Report 1998 Part 1** - Giving Europe a Soul: The activities of the EUMC. (Jaarverslag 1998: Deel 1 - Een ziel voor Europa: De activiteiten van het Europees Waarnemingscentrum). (EN, FR en DE, 1999)
- **Annual Report 1998 Part 2** - Looking Reality in the Face: The situation in the Member States. (Jaarverslag 1998: Deel 2 - Confrontatie met de werkelijkheid: De situatie in de lidstaten in 2000). (EN, FR en DE, 1999)
- **Jaarverslag 1998 Samenvatting** (Alle talen)
- **Equal Voices** - tijdschrift van het EUMC (gedrukte versie in EN, FR en DE op de website van het EUMC)
- **EUMC-News-Letter** (EUMC-Nieuwsbrief) - nieuwsbrief van het EUMC (EN)
- **General Information** (Algemene informatie)- Folder (EN, FR, DE)

INTERNETCOMMUNICATIE

Het Internet verleent 24/24 uren rechtstreekse toegang tot de nieuwe ontwikkelingen en informatie over het EUMC. Het aantal gebruikers in tijdens het jaar 2000 snel gestegen, in het bijzonder na de officiële opening van het EUMC in april. In totaal werden meer dan 1,1 miljoen bezoeken op de website van het EUMC geregistreerd.

Het EUMC verwacht een toenemend gebruik van de website. Tijdens het tweede semester van het jaar 2001 zal de website gebruiksvriendelijker en geherstructureerd worden. De website zal toegang verschaffen tot belangrijke onderwerpen zoals de nieuwe ontwikkelingen van het EUMC, projecten, onderzoek, wetgeving, goede praktijken en recente ontwikkelingen in de 15 lidstaten.

RAAD VAN BESTUUR EN DAGELIJKS BESTUUR

De raad van bestuur neemt besluiten over de activiteiten en de jaarlijkse begroting van het Europees Waarnemingscentrum. De raad van bestuur is ook verantwoordelijk voor de verspreiding van het jaarverslag en de conclusies en deskundige visies die daarin worden gegeven. De raad van bestuur bestaat uit 18 leden: onafhankelijke personen die door elk van de EU-lidstaten worden genomineerd en een vertegenwoordiger van respectievelijk het Europees Parlement, de Raad van Europa en de Europese Commissie. Ieder lid heeft een plaatsvervanger die op dezelfde wijze wordt genomineerd. De raad van bestuur bestond in 2000 uit de volgende leden:

	LID	PLAATSVERVANGER
Oostenrijk	Anton Pelinka/ Stefan Karner	Stefan Karner/ Peter Scheer
België	Johan Leman	Jean Cornil
Denemarken	Ole Espersen	Morten Kjaerum
Finland	Kaarina Suonio	Tom Sandlund
Frankrijk	Jean Kahn	Martine Valdes-Boulouque
Duitsland	Uta Wüffel	Barbara John
Griekenland	Petros Stangos	Perikles Pangalos
Ierland	Mervyn Taylor	Mary Flaherty
Italië	Francesco Margiotta Broglia	Diego Ungaro
Luxemburg	Nic Klecker	Edouard Wolter
Nederland	Ed van Thijn	Paul B. Cliteur
Portugal	Pedro Bacelar de Vasconcelos	Esmeraldo de Azevedo
Spanje	Juan de Dios Ramirez-Heredia	Joaquin Alvarez de Toledo
Zweden	Stéphane Bruchfeld	Lena Berggren
Verenigd Koninkrijk	Robert Purkiss	David Weaver
Europees Parlement	William Duncan	Jürgen Micksch
Raad van Europa	Joseph Voyame	Jenö Kaltenbach
Europese Commissie	Odile Quintin	Adam Tyson

De ambtstermijn van de leden van de raad van bestuur is drie jaar en kan met nog eens één termijn worden verlengd. De raad van bestuur vergadert minstens tweemaal per jaar. Ieder lid heeft één stem. Besluiten worden met tweederde meerderheid genomen.

Het dagelijks bestuur telt vijf leden: Jean Kahn, voorzitter; Bob Purkiss, vicevoorzitter; Anton Pelinka, lid gekozen door de raad van bestuur; Joseph Voyame, lid benoemd door de Raad van Europa; Odile Quintin, vertegenwoordiger van de Europese Commissie. Odile Quintin

EUMC

Rahlgasse 3, A-1060 Vienna

Tel: + 43 1 / 580 30 - 0

Fax: + 43 1 / 580 30 - 93

E-mail: information@eumc.eu.int

Internet: <http://eumc.eu.int>